

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	33996 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33996
Назва ОП	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хроленко Марина Володимирівна, Рудік Олександр Васильович, Грицай Наталія Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.10.2022 р. – 28.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/vidomosti-pro-samoociniuvannia-op-serednia-osvita-bioloiiia-ta-zdorovia-liudyny-mahisterskoho-rivnia-vo.pdf
Програма візиту експертної групи	https://meridian.kpnu.edu.ua/events/vidkryta-zustrich-z-ekspertamy-osvitnoi-prohramy-druhoho-mahisterskoho-rivnia-vyshchoi-osvity-serednia-osvita-bioloiiia-ta-zdorov-ia-liudyny/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП орієнтована на якісну професійну підготовку конкурентноздатних сучасних учителів біології та основ здоров'я. В освітній програмі чітко простежується регіональний контекст, який реалізується шляхом співпраці з НПП «Подільські Товтри», гармонійно поєднується навчання із дослідженнями, освітній контент повною мірою забезпечує формування і розвитку компетентнісного потенціалу майбутніх педагогів. Освітній процес забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які мають багаторічний досвід викладання та значні наукові досягнення за напрямом діяльності. Матеріально-технічна база є сучасною, модернізується відповідно до освітніх потреб здобувачів вищої освіти, забезпечує формування дослідницьких умінь майбутніх магистрів із середньої освіти. В університеті впроваджено дієву практику внутрішньої акредитації освітніх програм, що уможливорює ефективний моніторинг та вдосконалення ОП. Загалом ОП відповідає всім визначеним критеріям акредитації. На думку ЕГ, посилення здоров'язбережувального складника ОП сприятиме більш якісній професійній підготовці майбутніх учителів біології та основ здоров'я відповідно до вимог Нової української школи. ОП має можливості для збільшення кількості здобувачів вищої освіти, запровадження програм внутрішнього і міжнародної академічної мобільності, залучення студентів до неформальної освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони та позитивні практики: 1. Тісне поєднання навчання і дослідження, співпраця з провідними ЗВО і науковими установами, зокрема з Національним парком «Подільські Товтри» та Ботанічним садом ПДУ. 2. Врахування регіонального контексту у змісті освітніх компонентів («Флора і рослинність Поділля») та формах навчання (екскурсії у місцеві біогеоценози). Інноваційною є діяльність літньої Орнітологічної школи-семінару. 3. Потужний кадровий склад, знані в Україні вчені (Любінська Людмила Григорівна, Казанішена Наталія Вікторівна, Матвеев Микола Дмитрович, Плахтій Петра Даниловича), які забезпечують освітній процес на ОП. Започаткування та функціонування постійно діючого проєкту «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ ім. І. Огієнка», орієнтований на підвищення рівня професійного розвитку науково-педагогічних працівників університету. 4. Співпраця із закладами позашкільної освіти, проведення виробничої педагогічної практики на базі Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання. 5. Створення відділу фандрейзингу, який сприяє розвитку науково-дослідницького середовища в ЗВО. 6. Програма є актуальною, динамічною, модернізується і вдосконалюється з урахуванням пропозицій і побажань всіх зацікавлених сторін. В університеті функціонує система внутрішньої акредитації ОП, що дає можливість вчасно усувати недоліки та підвищувати якість підготовки здобувачів вищої освіти за ОП. 7. Цікавою формою комунікації очільника університету зі здобувачами є «Кава з ректором». 8. Спеціалізовані лабораторії і кабінети оснащені відповідно до особливостей фахової підготовки майбутніх учителів біології та основ здоров'я. 9. Випусковою кафедрою проводиться комплекс різноманітних позааудиторних заходів, які сприяють популяризації ОП та залученню вступників (посвята у біологи, тижні біології, екологічні акції та ін.).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: Дослідницька робота здобувачів вищої освіти недостатньо висвітлена в наукових публікаціях. Тематика кваліфікаційних робіт зорієнтована здебільшого на біологічні дослідження та методику навчання біології в закладах загальної середньої освіти, а меншою мірою враховує здоров'язбережувальний напрям. На ОП недостатньо реалізуються програми внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності студентів. Рекомендації: 1. Упродовж поточного навчального року активізувати наукову роботу здобувачів вищої освіти щодо участі в конференціях та публікації наукових праць. 2. Розширити тематику кваліфікаційних робіт дослідженнями здоров'язбережувального спрямування у 2023-2024 н.р. 3. Упродовж наступних п'яти років спрямувати роботу на залучення здобувачів ОП до міжнародної співпраці, зокрема до програм міжнародної академічної мобільності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В освітній програмі-2022 чітко окреслено мету - “формування загальних та фахових компетентностей студентів, необхідних для виконання професійних завдань та обов’язків в галузі сучасної методики навчання біології, основ здоров’я, біологічної науки, здатності до професійної педагогічної та науково-дослідної діяльності в умовах закладів освіти”. Вказана мета суголосна з місією ЗВО, визначеною в “Стратегії розвитку Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2020-2030 роки” (<https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>), згідно з якою університет створює і поширює знання в природничій галузі, проводить інноваційну освітню діяльність, поєднує навчання та наукові дослідження, забезпечує високу якість підготовки фахівців. За підкритерієм 1.1. встановлено повну відповідність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У ході проведених зустрічей із стейкхолдерами встановлено, що в ОП враховано інтереси всіх зацікавлених осіб. Варто зазначити, що до проєктної групи ОП входять не лише штатні викладачі, а й директор Анадоцького НВК “Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний заклад” Хотинської міської ради О.Ткач та здобувачка вищої освіти за цієї ОП У. Лісова. Під час інтерв’ювання У. Лісова повідомила про участь у роботі проєктної групи і розповіла про свою пропозицію щодо вдосконалення ОП - замінити ОК “Методика навчання біології в закладах освіти” на “Методику навчання біології та основ здоров’я в закладах освіти”. Протоколи засідання випускової кафедри біології та методики її викладання (№ 17 від 4 листопада 2021 р., № 19а від 17 листопада 2021р.), проєктної групи ОП «Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)» (№1 від 14 грудня 2021 р.), Ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти природничо-економічного факультету (№ 1 від 21 січня 2022 р.), надані у відповідь на запит (п. 3) підтверджують обговорення ОП зі стейкхолдерами та врахування їхніх пропозицій, які узагальнено в таблиці (22-steikkhol.-ser.osv.bioloiiia-mahistry.pdf (kpnu.edu.ua)). Зокрема, до ОП введено ОК «Актуальні питання сучасної зоології» (пропозиція О.Ткача), ОК «Екологічна освіта і виховання» (пропозиція В.Худик). Опитування здобувачів вищої освіти за ОП дало підстави констатувати, що вони загалом задоволені освітніми компонентами ОП, визначеними в ній компетентностями та результатами навчання (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/165qHFnzmtrqw1s7ezxysyB1o1r5Odu6/edit#gid=968933894>). Отримані результати обговорювались на засіданні випускової кафедри (протокол №18 від 10 листопада 2021 р.). Підкритерій 1.2. відповідає повністю.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП розроблено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності. Впроваджено ОК “Сучасні дидактичні концепції природничої освіти”, який передбачає викладання випускниками ОП інтегрованих курсів природничої освітньої галузі відповідно до вимог Нової української школи. Крім того, біологічний складник передбачає вивчення таких актуальних дисциплін, як “Сучасні проблеми в біології та медицині”, “Біотехнологія з основами нанотехнології”. Бесіди з роботодавцями дали підстави стверджувати, що випускники ОП мають можливість успішно працевлаштуватися в закладах загальної середньої освіти регіону. Особливо актуальною є кваліфікація “вчитель основ здоров’я”, який зможе також забезпечувати викладання інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут”, впровадженого в ЗЗСО з 2022 року. Регіональний контекст реалізується шляхом проведення екскурсій у місцеві біогеоценози, до Національного парку “Подільські Товтри”, викладання таких дисциплін, як “Флора і рослинність Поділля”. Під час розроблення ОП, формулювання компетентностей та програмних результатів навчання було проаналізовано та враховано досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО (відповідь на запит, п. 10): Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, Харківського НУ імені В.Н.Каразіна, Хмельницького НУ, Тернопільський НПУ ім. Володимира Гнатюка, Чернівецький НУ ім. Юрія Федьковича (ЗК01-ЗК10, СК01-СК03, СК5-СК11, ПРН01, ПРН02, ПРН04, ПРН05, ПРН07-ПРН10). Із зарубіжних закладів вищої освіти враховувався досвід Гданського університету (Польща) - ЗК03, Університету Коменського в Братиславі (Словаччина) - ЗК03, СК02, СК05, СК07, СК09, СК11, ПРН01, ПРН04, ПРН06, ПРН07, ПРН10, Університету Матея Бела в Банській Бистриці (Словаччина) - ЗК01, ЗК03, ЗК10, СК04). Підкритерій 1.3 відповідає повністю всім вимогам.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров’я людини) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти ще немає. З огляду на це проаналізовано ПРН відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій (7 кваліфікаційний рівень освіти) за дескрипторами “знання”, “комунікації”, “уміння/навички”,

“відповідальність та автономія”. Дескриптори “знання” відповідають ПРН 05, ПРН 06, ПРН 07; “вміння” - ПРН 01, ПРН 03, ПРН 07, ПРН 08, ПРН 09; “комунікація” - ПРН 04; “відповідальність і автономія” - ПРН 02, ПРН 10. ЕГ рекомендує конкретизувати деякі ПРН (ПРН 07, ПРН 08) відповідно до предметної спеціальності. Констатовано часткову відповідність підкритерію 1.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ встановила низку сильних сторін аналізованої ОП: 1. Унікальність освітньої програми полягає в тісному поєднанні навчання та дослідницької діяльності з урахуванням регіонального контексту, зокрема проведення досліджень на базі НПП “Подільські Товтри”. 2. Урахування досвіду аналогічних ОП вітчизняних і зарубіжних ЗВО щодо визначення загальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання. 3. ОП враховує потреби регіону в учителях біології та основ здоров'я.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: В ОП ПРН 07, ПРН 08 сформульовано досить загально, без урахування предметної спеціальності. Рекомендації щодо вдосконалення: ЕГ рекомендує конкретизувати ПРН 07, ПРН 08 відповідно до предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) під час оновлення ОП-2023.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Мета ОП чітко відповідає місії і стратегії університету (п. 1.1), під час розроблення та оновлення ОП враховуються побажання і пропозиції всіх зацікавлених сторін (п. 1.2). Сильними сторонами ОП є поєднання навчання з дослідженнями, урахування потреб ринку праці, регіональний контекст ОП, вивчення та використання вітчизняного та зарубіжного досвіду аналогічних ОП (п. 1.3). Проте ЕГ вказує на необхідність конкретизації ПРН 07 та ПРН 08 відповідно до предметної спеціальності (1.4). ЕГ стверджує про повну відповідність підкритеріїв 1.1., 1.2, 1.3 та часткову відповідність підкритерію 1.4, що дає підстави оцінити Критерій 1 на рівень В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП “Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)” другого (магістерського) рівня вищої освіти становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає чинному законодавству для ОПП підготовки магістра (п. 5 статті 5 Закону України «Про вищу освіту»). Дотримано вимоги до вибору навчальних дисциплін не менш як 25% (п. 15 статті 62). В аналізованій ОП обов'язкові освітні компоненти складають 67 кредитів, або 74,44%, вибіркові - 23 кредитів, або 25,66%. Отже, за критерієм 2.1 є повна відповідність.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітні компоненти ОПП поділяються на обов'язкові - 74,44% (67 кредитів) та вибіркові - 25,66% (23 кредити). До обов'язкових освітніх компонентів належить 1 освітній компонент загальної підготовки “Методика наукових досліджень” (3 кредити, або 3,33%) та 12 освітніх компонентів професійної підготовки (64 кредити, або 71,11%), серед яких - 9 навчальних дисциплін (34 кредити, або 37,78%), виробнича педагогічна практика в закладах освіти (18 кредитів, або 20%), кваліфікаційна робота (10,5 кредитів, або 11,67%) та атестація (1,5 кредити, або 1,67%). Вибіркові

освітні компоненти становлять 23 кредити, або 25,56% У першому семестрі передбачено вивчення ОК “Методика наукових досліджень”, “Сучасні дидактичні концепції природничої освіти”, “Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти”, “Психологія освіти”, “Прикладна ботаніка”, “Здоров'язбережувальні технології та профілактика шкідливих звичок”, “Сучасні проблеми в біології і медицині”. Ці навчальні дисципліни формують підґрунтя для проходження в другому семестрі виробничої педагогічної практики в закладах освіти, а саме в закладах загальної середньої освіти. У другому семестрі продовжують опанування ОК “Сучасні проблеми в біології і медицині”, вивчають “Актуальні питання сучасної зоології” та “Екологічна освіта і виховання”. Упродовж третього семестру здобувачі вищої освіти вивчають “Біологію індивідуального розвитку”, проходять виробничу педагогічну практику в закладах позашкільної освіти, закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти. Кваліфікаційну роботу майбутні вчителі виконують протягом трьох семестрів: 1 сем. - 1,5 кредити, 2 сем.- 6 кредитів, 3 сем. - 3 кредити (усього 10,5 кредитів). Отже, у результаті експертизи ОП встановлено, що освітні компоненти цієї ОП утворюють логічну взаємопов'язану систему і дають змогу досягти визначених програмних результатів навчання. Підкритерій 2.2. відповідає повністю.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньо-професійної програми відповідає предметній спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) і охоплює перелік таких ОК. Теоретична підготовка майбутнього вчителя біології та основ здоров'я передбачає вивчення освітніх компонентів, які мають біологічне та здоров'язбережувальне спрямування: ООК 06 “Прикладна ботаніка” (4 кредити), ООК 07 “Сучасні проблеми в біології і медицині” (4 кредити), ООК 08 “Біологія індивідуального розвитку” (4 кредити), ООК 09 “Здоров'язбережувальні технології та профілактика шкідливих звичок” (3 кредити), ООК 10 “Актуальні питання сучасної зоології” (3 кредити), що становить 18 кредитів (20%). Вибір означених обов'язкових освітніх компонентів пов'язаний із шкільною програмою з біології, а також з науковими дослідженнями викладачів кафедри. Психолого-педагогічна та методична підготовка майбутніх фахівців відбувається під час опанування ООК 04 “Психологія освіти” (3 кредити), ООК 03 “Сучасні дидактичні концепції природничої освіти” (3 кредити), ООК 05 “Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти” (6 кредитів), ООК 02 “Екологічна освіта і виховання” (4 кредити), що загалом складає 16 кредитів, або 17,78%. Практична підготовка здобувачів вищої освіти представлена виробничою педагогічною практикою в закладах освіти, що загалом складає 18 кредитів, або 20%. Підготовка кваліфікаційної роботи передбачає 10,5 кредитів, або 11,67%. Отже, на практичну підготовку майбутніх учителів за ОП відведено $20\% + 11,67\% = 31,67\%$, що відповідає Концепції розвитку педагогічної освіти. Якщо додати кількість кредитів, передбачених на психолого-педагогічну і методичну підготовку та виробничу педагогічну практику в закладах освіти, то це становитиме $37,78\%$, що є достатнім для підготовки майбутнього педагога. ЕГ констатує, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності, що сприяє якісній підготовці майбутніх учителів біології та основ здоров'я. Підкритерій 2.3 відповідає повністю.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОП на вибіркові освітні компоненти відведено 23 кредити. Вибір дисциплін відбувається відповідно до п. 5.2.2.2 “Положення про організацію освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка” (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>) та “Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в КПНУ”(нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1yeup5-eknPm2Yf18RXGYZjZPlKnfq310/view>). Вибіркові навчальні дисципліни здобувачі обирають з урахуванням власних інтересів та майбутньої професійної діяльності. Перелік вибіркових дисциплін пропонує кафедра і подає на розгляд робочої групи до 10 листопада; до 15 листопада цей перелік затверджує вчена рада факультету і 20 листопада подає на розгляд ученої ради університету. До 1 грудня анотації дисциплін розміщують на сайті кафедри. Для здобувачів магістерського рівня каталог вибіркових дисциплін складається з двох розділів: 1) навчальні дисципліни для поглиблення загальних компетентностей та розвитку soft skills; 2) навчальні дисципліни для поглиблення фахових компетентностей. Каталог вибіркових дисциплін для онлайн-вибору розміщено на сайті університету (<https://kpnpu.edu.ua/vybirkovy-navchalni-dystsypliny/>) та на платформі MOODLE, де також прикріплено силабуси дисциплін. Здобувачі ступеня “магістр” 1-го року навчання ознайомлюються з каталогом до 5 вересня і онлайн обирають дисципліни вільного вибору. До 10 вересня формуються групи для їх вивчення, а до 20 вересня формується наказ по університету. Проте варто зазначити, що в п. 2.5 “Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в КПНУ”(нова редакція) вказано, що для вивчення окремої вибіркової дисципліни в магістратурі мінімальна кількість студентів у групі становить 10-20 осіб. Це дещо обмежує вибір здобувачів вищої освіти. Індивідуальна освітня траєкторія реалізується також через вибір здобувачами магістерського рівня освіти наукового керівника і теми кваліфікаційної роботи, бази виробничої педагогічної практики та ін. Отже, можна стверджувати про часткову відповідність підкритерію 2.4.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Відповідно до п. 4 “Положення про організацію освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка” (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>) практична підготовка є обов'язковим компонентом освітніх програм, спрямованим на формування загальних та фахових компетентностей, зокрема вона передбачає опанування сучасними формами та методами роботи в галузі майбутньої професії. Згідно з п. 4.4.7 Організація практичної підготовки в університеті регламентована “Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти” (2021) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSI5DVIv04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdiirUCow/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA). Варто відзначити, що в Положенні вказано особливості проведення практик з використанням технологій дистанційного навчання в умовах карантину, що актуально і для воєнного стану. Здобувачі вищої освіти за цією освітньою програмою проходять виробничу педагогічну практику упродовж другого і третього семестрів у закладах освіти: в другому семестрі - в закладах загальної середньої освіти, а в третьому семестрі - в закладах позашкільної освіти, закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти. Усього на практику відведено 18 кредитів. Для проведення виробничої педагогічної практики університетом укладено відповідні договори (<https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody/>), зокрема із закладами загальної середньої освіти, Кам'янець-Подільським позашкільним навчально-виховним об'єднанням, Кам'янець-Подільським фаховим медичним коледжем. Аналіз звітів педагогічної практики дав підстави стверджувати, що здобувачі за ОП задоволені умовами проходження практики. Позитивною стороною є проходження практики в закладах позашкільної освіти, зокрема на базі Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання. На думку ЕГ, варто більше часу приділити саме практиці в ЗЗСО та закладах фахової передвищої освіти, оскільки здобувачам вищої освіти присвоюється кваліфікація вчителя, а не викладача ЗВО. До практичної підготовки також належить написання кваліфікаційної роботи (10,5 кр.). Крім того практична підготовка майбутніх педагогів відбувається під час лабораторних і практичних занять з таких навчальних дисциплін: “Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти” (38 годин практичних), “Прикладна ботаніка” (14 годин лабораторних), “Сучасні проблеми в біології і медицині” (10 годин лабораторних) тощо. ЕГ рекомендує проєктній групі обговорити доцільність проведення практики на базі ЗВО. Практична підготовка майбутніх учителів біології та основ здоров'я покращилася б, якби збільшити її термін проведення саме в закладах загальної середньої освіти. Отже, підкритерій 2.5 відповідає частково.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Soft Skills здобувачів вищої освіти формується практично під час вивчення усіх обов'язкових освітніх компонентів, особливо це стосується навчальних дисциплін професійного спрямування. Наприклад, лабораторні та практичні заняття з навчальної дисципліни “Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти” сприяють формуванню вміння взаємодіяти в колективі, розвивають лідерські якості, вміння критично мислити, відстоювати свою думку, публічно виступати та ін. Формуванню соціальних навичок також сприяє опанування такої дисципліни, як “Психологія освіти”, на якій майбутні вчителі вчать правильно спілкуватися, взаємодіяти між собою та з потенційними учнями та їх батьками. Проте найбільше можливостей для розвитку соціальних навичок soft skills має виробничу педагогічну практику. Крім того, в каталозі вибіркової дисципліни передбачено цілу групу вибіркової дисциплін для розвитку соціальних навичок: “Культура наукової мови”, “Іміджологія”, “Тайм-менеджмент”, “Конфліктологія”, “Психологія лідерства” та ін. (<https://drive.google.com/file/d/1WmJW34xHWiurXcHJ-ITV-Uu18LFiUtJK/view>). Soft skills також розвиває позааудиторна робота зі здобувачами вищої освіти, яку активно проводить випускова кафедра біології та методики її викладання: посвята у біологи, тижні біології, екологічні акції (<https://biolog.kpnu.edu.ua/vykh-rob-zi-stud/>). Цікавою та інноваційною є діяльність літньої Орнітологічної школи, де в неформальній обстановці здобувачі не лише поповнюють свої фахові знання і вміння, а й вчать працювати в команді, комунікувати між собою та ін. ЕГ встановлено повну відповідність критерію 2.6.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Під час розроблення освітньої програми, визначення програмних компетентностей та результатів навчання було враховано вимоги професійного стандарту за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” (2020). До них належать такі трудові функції: навчання учнів предметів (інтегрованих курсів) - СК01, СК08, СК09, СК10; партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу - ЗК03; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища - СК04; управління освітнім процесом - ЗК07, СК07; безперервний професійний розвиток - ЗК09, СК02, СК09. Отже, ОП урахує вимоги професійного стандарту. Професійна підготовка майбутніх учителів біології та основ здоров'я передбачає формування таких компетентностей майбутніх учителів: методичної, психологічної, здоров'язбережувальної, рефлексивної та ін. Безпосередньо відповідають вказаній посаді ООК 02, ООК 03, ООК 05, ООК 09. З огляду на те, що виробничу педагогічну практику проводиться не тільки в ЗЗСО, але й у закладах позашкільної освіти, до первинних посад, зазначених в п. 4 “Придатність до працевлаштування” в ОП можна додати “Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми” за умови впровадження окремого освітнього компонента або розширення змісту ООК 02 та ООК 05 окремими змістовими модулями. Підкритерій 1.7 відповідає повністю.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягу ОК із фактичним навантаженням здобувачів регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ» (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), а також Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795Q2yKBHFqjb/view>). Згідно із Положенням про організацію освітнього процесу освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня становить 90-120 кредитів (п. 2.6), як правило, 60 кредитів за один академічний рік (2.7). Аналізована ОП містить 90 кредитів, що складає 2700 годин. Відповідно до Положенням (п.5.2.2) у навчальному плані виокремлюють нормативний (не менше 50% від загального обсягу кредитів ЄКТС) та вибіркового (не менше 25%) складники. В ОП це становить відповідно 74,44% і 25,56%, що відповідає вимогам. У п. 5 «Положення про організацію самостійної роботи ...» вказано таке співвідношення самостійної та аудиторної роботи здобувачів вищої освіти: з нормативних (обов'язкових) навчальних дисциплін загальної підготовки для денної форми навчання - 1/3 від загальної кількості годин, нормативних (обов'язкових) навчальних дисциплін професійної підготовки – від 33% до 50%, з вибіркового навчальних дисциплін – 1/3 від усієї кількості годин. Навчальний план за ОП відповідає цим співвідношенням. Наприклад, на навчальну дисципліну професійної підготовки «Методику навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти» відведено всього 180 годин (6 кредитів), з яких 64 години на аудиторну роботу (35,56%) та 116 годин - на самостійну (64,44%). Проте на вибіркочку Дисципліну 1 передбачено 30 годин з 90, що становить рівно 1/3. Загальна кількість годин - 2700. Загалом аудиторне навантаження становить 630 годин, самостійна робота - 2070 годин, з них практика - 540 годин, підготовка кваліфікаційної роботи і атестація - 360 годин. Тому аудиторне навантаження становить приблизно 35%, а самостійна робота - 65%. Таке співвідношення дає можливість досягнути цілі та програмні результати навчання за ОП. Отже, підкритерій 2.8 повністю відповідає вимогам.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В університеті розроблено «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в К-ПНУ» (<https://drive.google.com/file/d/1x9M7RZk7gC1PXcHKwGVVKYXag-9ZqPlM/view?usp=sharing>), проте дуальна форма освіти за аналізованою ОП не практикувалась.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ЕГ констатує, що аналізована ОП характеризується такими сильними сторонами: 1. Освітні компоненти ОП добре продумані, логічно зв'язані між собою, що дає можливість забезпечити якісну професійну підготовку майбутніх учителів і з біології, і з основ здоров'я людини. 2. В університеті створено належні умови для вільного вибору дисциплін здобувачами вищої освіти (для поглиблення загальних компетентностей та розвитку soft skills і для поглиблення фахових компетентностей здобувачів). 3. ОК відповідають сучасному стану розвитку біологічної науки та освіти, наук про здоров'я людини, розкривають актуальні питання сьогодення. 4. Освітні компоненти ОП та позааудиторна робота здобувачів вищої освіти (посвята у біологи, тижні біології, екологічні акції, робота літньої Орнітологічної школи) сприяють належному формуванню їхніх соціально-комунікаційних навичок (soft skills).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Виробнича педагогічна практика відбувається в закладах вищої освіти, а в придатності до працевлаштування і в професійній кваліфікації зазначено лише «вчитель». 2. Для вивчення окремої вибіркової дисципліни в магістратурі мінімальна кількість студентів у групі становить 10-20 осіб, що дещо обмежує вибір здобувачів вищої освіти. Рекомендації: 1. Збільшити в ОП-2023 обсяг педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти. 2. Переглянути мінімальну кількість здобувачів магістерського рівня у групі для вивчення вибіркового дисциплін для поглиблення фахових компетентностей у 2023-2024 н.р.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановила повну відповідність за підкритеріями 2.1, 2.2., 2.7, 2.6, 2.7, 2.8 (обсяг ОП відповідає чинному законодавству (п. 2.1), освітні компоненти ОП утворюють структуровану систему для досягнення ПРН (п. 2.2), є актуальними, враховують сучасний рівень розвитку біологічної науки та освіти, наук про здоров'я людини, логічно пов'язані між собою (п. 2.3), під час аудиторної та позааудиторної роботи відбувається формування соціально-комунікаційних навичок майбутніх учителів (п. 2.6), ОП відповідає професійному стандарту (п. 2.7), обсяг ОП реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів (п. 2.8) і часткову відповідність за підкритеріями 2.4 (на ОП є реальний вибір здобувачами дисциплін вільного вибору у режимі онлайн, проте мінімальна кількість осіб у групі становить 10-20 здобувачів) і 2.5 (виробнича педагогічна практика проходить не лише в ЗЗСО, а й в інших закладах вищої освіти, хоча в професійній кваліфікації написано лише "вчитель"). Вищезазначене дає підстави оцінити Критерій 2 на рівень В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому зі змінами і доповненнями на навчання для здобуття вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка у 2022 році (у новій редакції) розміщено у вільному доступі на сайті К-ПНУ. Згідно з п. 1.1 для здобуття ступеня магістра приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Аналіз Правил прийому дав підстави зробити висновок, що вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. У п. 1.5 вказано, що К-ПНУ "забезпечує рівний доступ до якісної освіти особам з особливими освітніми потребами шляхом організації їх прийому на навчання з урахуванням їх індивідуальних особливостей згідно з Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення". За аналізованою ОП абітурієнти 2022 року могли вступати на денну і заочну форми навчання (за державним замовленням та за кошти фізичних та/або юридичних осіб). Особи, які здобули ОКР спеціаліста за кошти державного або місцевого бюджету мали право здобувати ступінь магістра лише за кошти фізичних та/або юридичних осіб. Вступ на навчання для здобуття ступеня магістра відбувався у формі фахового іспиту або розгляду мотиваційних листів. У випадку конкурсного відбору за результатами фахового іспиту конкурсний бал дорівнює оцінці за фаховий іспит. Отже, підкритерій 3.1 повністю відповідає чинним вимогам.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання враховують особливості цього річної вступної кампанії. Абітурієнти мали можливість вступати без єдиного вступного іспиту з іноземної мови. Для вступу на освітню програму було передбачено складання фахового іспиту або написання мотиваційного листа (на платну форму навчання достатньо лише мотиваційний лист). Програма іспиту фахового випробування передбачало запитання з різних розділів біології, основ здоров'я та методики навчання біології (<https://drive.google.com/drive/folders/126Kmslx5gK4pw8Wr7xAt2qpPB5sceaeb>). ЕГ зазначає, що варто було б додати запитання з методики навчання основ здоров'я. Іспит проводився у формі тестування. Вступникам пропонували 50 тестових завдань, кожне з яких оцінювалося 4 балами. Максимальна кількість балів, яку міг отримати вступник - 200 балів. Під час проведених бесід здобувачі вищої освіти підтвердили дотримання умов вступу. Підкритерій 3.2 відповідає повністю.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У К-ПНУ розроблено Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNVdRDha8KI/view>), де в п. 1.6 вказано такі форми академічної мобільності здобувачів вищої освіти: навчання за програмами академічної мобільності, літні школи, практика, наукове стажування, мовне стажування тощо. Перезарахування результатів навчання відбувається відповідно до "Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності К-ПНУ" (https://drive.google.com/file/d/1xHhdBjdRj2oHJKBOxoeDbzTlV_RSVQF3/view). Університетом підписано угоду про академічну мобільність з Хмельницьким національним університетом у 2021 році (<https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/uhoda-pro-akademichnu-mobilnist-z-khnu.pdf>), проте вона ще не була реалізована на цій ОП. Інші випадки перезарахування результатів навчання, які не пов'язані з

академічною мобільністю, регламентуються “Положенням про порядок переведення, відрахування, поновлення осіб, які навчаються в К-ПНУ, та надання їм академічної відпустки” (https://drive.google.com/file/d/1YPTxmz4I5U4godFejBLHIG23UPY9_auQ/view), “Положенням про екзамени і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ” (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04u/view). Крім того, в університеті розроблено “Порядок визнання в К-ПНУ документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав” (https://drive.google.com/file/d/1nwsedr5bK6Fx_jgkM52MoPhiRDzH8iiH/view) і “Порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти” (<https://drive.google.com/file/d/1X6BZ9e2yfa8FOjSyRwFIKKeeljPR3yJP/view>), що, безумовно, є позитивним. ЕГ встановила часткову відповідність за підкритерієм 3.3.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті розроблено “Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (2022) (Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів, навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.pdf - Google Диск). Згідно з п. 2.4 Порядку, університет має право визнати результати навчання, здобуті в неформальній освіті, в обсязі не більше 10% від загального обсягу нормативних (обов'язкових) дисциплін ОП. Під час бесід зі здобувачами вищої освіти, а також з науково-педагогічними працівниками встановлено, що на аналізованій освітній програмі випадків неформальної освіти не зафіксовано. Проте під час зустрічі керівник Центру інформаційних технологій В.Романюк наголосила на тому, що університет має безоплатний доступ до курсів на платформі Coursera, тому експертна група рекомендує залучати здобувачів за цією освітньою програмою до навчання на платформі Coursera, а також залучати майбутніх магістрів до інших форм неформальної освіти. Варто додати, що в університеті діє Лінгвістичний клуб, де здобувачі мають можливість підвищити свій рівень знань з іноземної мови. За підкритерієм 3.4 встановлено часткову відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Правила прийому-2022 відповідають чинним вимогам до вступу, не містять дискримінаційних положень, ураховують особливості ОП. 2. Механізми перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема в межах академічної мобільності є чіткими та зрозумілими.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. Здобувачі вищої освіти за ОП ще не були залучені до програм академічної мобільності та неформальної освіти. Рекомендації: 1. Забезпечити залучення здобувачів до програм академічної мобільності (як внутрішньої, так і міжнародної) впродовж наступних п'яти років. 2. У поточному навчальному році провести консультації для здобувачів ОП щодо можливостей неформальної освіти, зокрема на безкоштовній платформі Coursera.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У К-ПНУ розроблено чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання, у яких відсутні дискримінаційні положення (п. 3.1), правила прийому за ОП враховують її особливості (п. 3.2). Розроблено положення щодо реалізації права на академічну мобільність, перезарахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, проте здобувачі за аналізованою ОП не мають досвіду академічної мобільності (п. 3.3) та неформальної освіти (п. 3.4). ЕГ констатує, що ОП та освітня діяльність за нею відповідають визначеному Критерію 3 на рівні В, оскільки підкритерії 3.1 і 3.2 відповідають повністю, а 3.3 і 3.4 - частково.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основними організаційними формами освітнього процесу на ОП є навчальні заняття (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи, які сприяють формуванню компетентностей майбутніх учителів, необхідних для виконання професійних обов'язків і завдань інноваційного характеру в галузях сучасної методики біологічної освіти, біологічної науки, здатності до професійної педагогічної та науково-дослідної діяльності в умовах закладів освіти. Результати аналізу робочих навчальних програм, силабусів навчальних дисциплін, інтерв'ювання учасників освітнього процесу під час зустрічей з фокус-групами засвідчили превалювання активних методів навчання, як-от: мозкова атака, метод проєктів, метод проблемного викладу матеріалу, метод моделювання, ігрові методи, які застосовуються для досягнення ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 8, ПРН 10. Традиційні або звичайні методи (бесіда, дискусія, спостереження, демонстрація, ілюстрування та ін.) сприяють досягненню ПРН 1, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9. Застосування форм і методів навчання відповідає студентоцентрованому підходу і принципам академічної свободи з огляду на: – можливість здобувачів вищої освіти впливати на добір організаційно-методичного інструментарію під час безпосереднього спілкування з викладачем, куратором академічної групи, деканом тощо; – можливість студентів висловлювати власну думку щодо рівня задоволеності формами і методами навчання і викладання через щорічні опитування «Освітня програма спеціальності очима здобувача вищої освіти», «Якість організації освітнього процесу в К-ПНУ за допомогою технологій дистанційного навчання» (<https://nmz.kpnu.edu.ua/pryrodnycho-ekonomichnyj/>), (відповідь на запит п.4); – можливість вільного вибору науково-педагогічними працівниками форм і методів викладання, що задекларовано в Положенні про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>) і підтверджено у ході бесіди з НПП; – можливість майбутніх учителів поєднувати навчання і роботу за фахом (https://drive.google.com/file/d/13pQ_ysjppBqfVcw4nptghvvo8ITYR2bo/view). За підкритерієм 4.1. повна відповідність.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до освітнього контенту, який розміщено на сайті університету (<https://kpnu.edu.ua/>), сайті кафедри (<https://biolog.kpnu.edu.ua/atestat/>), в дистанційному освітньому середовищі Moodle, з яким можна ознайомитись до початку навчального року. Результати інтерв'ювання здобувачів вищої освіти засвідчили доступність і зрозумілість інформації щодо особливостей навчання, мети, змісту освітніх компонентів (тематики аудиторних і самостійних робіт), форм і методів викладання, видів поточного і підсумкового контролю, якісних і кількісних критеріїв оцінювання навчальних досягнень, рекомендованих інформаційні джерел, яка висвітлена в ОП, робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах. Інформування учасників освітнього процесу щодо особливостей вивчення освітніх компонентів, порядку та процедури вибору дисциплін, діагностики рівнів навчальних досягнень студентів здійснюється під час зустрічей гаранта ОП та завідувача випускової кафедри у перші дні навчання. У процесі спілкування зі здобувачами вищої освіти також з'ясовано, що інформацію про загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, тематичне наповнення й обсяг аудиторної та позааудиторної роботи, критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни їм повідомляють викладачі на першому занятті. Традиційними перед проведенням виробничої практики є настановні конференції, на яких керівники практики знайомлять студентів з програмою практики, технологією її організації та проведення. За підкритерієм 4.2. повна відповідність.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми здійснюється у процесі опанування освітніх компонентів, спрямованих на розвиток дослідницьких умінь і навичок студентів, а саме: ООК 01 (Методика наукових досліджень), ООК 06 (Прикладна ботаніка), ООК 07 (Сучасні проблеми в біології і медицині), ООК 08 (Біологія індивідуального розвитку), ООК 09 (Здоров'язберігаючі технології та профілактика шкідливих звичок), ООК 10 (Біотехнологія з основами нанотехнології) – за ОП 2021 р.; ООК 10 (Актуальні питання сучасної зоології) – за ОП 2022 р. Науково-дослідні завдання, які виконують майбутні вчителі під час проходження виробничої педагогічної практики в закладах освіти, сприяють розвитку дослідницької компетентності студентів. Дослідницькі уміння і навички магістрів із середньої освіти розвиваються й удосконалюються у процесі виконання експериментальної частини випускової кваліфікаційної роботи. Співпраця випускової кафедри з науково-дослідними установами та організаціями, як-от: Ботанічний сад ПДУ, НПП «Подільські Товтри», еколого-натуралістичний відділу К-ППНВО, Шепетівське лісництво та ін. сприяє активізації дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти. Здатності до дослідницької діяльності розвиваються під час роботи майбутніх учителів у

наукових гуртках і проблемних групах (відповідь на запит п. 7; <https://biolog.kpnu.edu.ua/hurt-ta-pr-hr/>). Важливим підґрунтям поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП є створення в університеті орнітологічної школи за ініціативи викладача кафедри, президента Західноукраїнського орнітологічного товариства М.Матвеева (<https://biolog.kpnu.edu.ua/ornitoshkola/>), науково-дослідної лабораторії «Анатомії, морфології та фізіології живих організмів» (керівник – канд. біол. наук, доц. І.Григорчук) (<https://biolog.kpnu.edu.ua/konf-ta-sem>). Результати наукових досліджень здобувачі вищої освіти представляють на науково-практичних конференціях різного рівня (<https://biolog.kpnu.edu.ua/nauk-rob-zi-stud/>). Водночас зауважимо, що публікаційна активність студентів магістратури щодо апробації результатів науково-дослідної роботи недостатня (відповідь на запит п. 7). За підкритерієм 4.3. часткова відповідність.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOvL2bTCaLtRbcQA86/view>), Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>), Порядку проведення внутрішньої акредитації освітніх (освітньо-професійних/освітньо-наукових) програм спеціальностей Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1tqFkOEr4u6QVpSZUNvHGc6pXDRC8hURe/view>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>) з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, побажань, пропозицій і зауважень академічної спільноти та інших стейкхолдерів. Так, після перегляду в ОП 2022 р. уведено ОК «Екологічна освіта і виховання», «Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти», «Актуальні питання сучасної зоології» (https://drive.google.com/file/d/1AQjcTh8_Rhn04AeyanzqwI53wCdid65S/view). У процесі бесіди під час зустрічі з фокус-групою НПП ми з'ясували, що оновлення змісту освітніх компонентів відбувається на основі стажування та підвищення кваліфікації викладачів на базі вітчизняних і закордонних ЗВО, участі в науково-практичних конференціях, наукових досліджень НПП (наприклад, застосування методики навчання великими пробними площами у процесі вивчення ОК «Сучасні проблеми в біології і медицині», введення теми «Прянощі та ароматичні речовини» до ОК «Прикладна ботаніка», розширення теми з академічної доброчесності у межах ОК «Методика наукових досліджень» тощо). Наукові дослідження, які проводяться учасниками освітнього процесу на базі науково-дослідної лабораторії «Анатомії, морфології та фізіології живих організмів» під керівництвом доц. І.Григорчук, орнітологічної школи під керівництвом М.Матвеева, є також джерелом оновлення змісту освітніх компонентів. Водночас зауважимо, що в силабусах і робочих програмах навчальних дисциплін у списках рекомендованої літератури відсутні закордонні літературні джерела (таблиця 1 відомостей СО). За підкритерієм 4.4. часткова відповідність.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Основні напрями інтернаціоналізації діяльності К-ПНУ ім. І. Огієнка визначені Стратегією інтернаціоналізації Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://inter.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/strategiia-internatsionalizatsii.pdf>), унормовані Положенням про реалізацію проєктів програм міжнародної співпраці К-ПНУ ім. І. Огієнка (К-ПНУ ім. І. Огієнка), Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ ім. І. Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNVRDha8KI/view>) і координуються відділом міжнародних зв'язків (<https://inter.kpnu.edu.ua/uk/dokumenty-viddil/>). ЗВО реалізує інституційну політику та стратегію міжнародного академічного співробітництва: учасники освітнього процесу мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.); публікуються у виданнях, включених до наукометричних баз (відповідь на запит п. 11); беруть участь у міжнародних стажуваннях (Л. Любінська (Польща); Н. Рубановська, М. Козак (Італія)), переймають досвід закордонних учених (гостьова лекція Н. Ніколаєвої (Словаччина), М. Хитри (Чехія), І. Дембіч (Польща)) (<https://biolog.kpnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist-ta-akademichna-mobilnist/>). У ході бесіди з гарантом ОП було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти ОП ще не брали участі в міжнародних програмах академічної мобільності. За підкритерієм 4.5 часткова відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Навчання і викладання на ОП здійснюється на високому науково-методичному рівні та забезпечує формування усіх передбачених програмою компетентностей завдяки методично обґрунтованому вибору найефективніших форм і методів навчання та інноваційних технологій. 2. Функціонування орнітологічної школи забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Дослідницька робота здобувачів вищої освіти недостатньо висвітлена в наукових публікаціях. 2. На ОП недостатньо реалізуються програми внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності студентів. 3. У робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах відсутні закордонні літературні джерела. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Упродовж поточного навчального року активізувати наукову роботу здобувачів вищої освіти щодо участі в конференціях та публікації наукових праць. 2. Упродовж наступних п'яти років спрямувати роботу на залучення здобувачів ОП до міжнародної співпраці, зокрема до програм міжнародної академічної мобільності. 3. Оновити рекомендовані інформаційні джерела в силабусах і робочих програмах навчальних дисциплін на 2023-2024 н.р., увівши до списку закордонні джерела.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП має повний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, та частковий за підкритеріями 4.3., 4.4., 4.5, що й стало вирішальним під час оцінювання. Навчання і викладання за освітньою програмою відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи (п. 4.1, п. 4.2), перегляд та оновлення робочих програм та силабусів відбувається регулярно на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі (п. 4.4), здобувачі ОП мають можливість поєднувати навчання з науковими дослідженнями (п. 4.3). Це в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 4 з рівнем В. Виявлені слабкі сторони щодо апробації результатів досліджень студентів (п. 4.3), академічної мобільності здобувачів вищої освіти (п. 4.5), оновлення інформаційних джерел у робочих програмах (п. 4.4) суттєво не впливають на якість реалізації ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Порядок контролю і оцінювання навчальних досягнень здобувачів регламентується нормативними документами, які є у вільному доступі на сайті ЗВО для всіх учасників освітнього процесу. Види поточного та підсумкового контролю (тестування, усні опитування, модульні контрольні роботи, семестрові екзамени, заліки, звіти з практик, атестація) є чіткими, бо дозволяють оцінити рівень навчальних досягнень студентів на різних етапах опанування освітнім компонентом, на завершальному етапі навчання на другому рівні вищої освіти. Інтерв'ювання студентів засвідчило, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднюється заздалегідь. Деканат до початку сесії розробляє розклад проведення екзаменів, захисту практик, розміщує їх на дошках оголошень і забезпечує доведення цієї інформації до всіх учасників освітнього процесу. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання висвітлено в РП, силабусах, повідомляються викладачем на першому занятті. Результати оцінювання заносяться до паперового журналу обліку успішності академічної групи або до облікової сторінки платформи Moodle у період дистанційного навчання, до індивідуального плану здобувача вищої освіти. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти за формами навчання оприлюднюється на сайті університету. За результатами сесій складається рейтинг успішності студентів (<https://monitoring.kpnu.edu.ua/reitynh-stud/>). Форми контролю та критерії оцінювання є зрозумілими для студентів, про що свідчить аналіз опитувань здобувачів та їх інтерв'ювання (<https://nmz.kpnu.edu.ua/prugodnychoekonomichnyj/>). За підкритерієм 5.1. повна відповідність.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Державний стандарт зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти наразі не затверджено, він перебуває на стадії розробки. Атестація здобувачів вищої освіти передбачає визначення відповідності фактичного рівня набутих знань, умінь та навичок програмним результатам навчання, визначених освітньою програмою. Рівень сформованості компетентностей учителя біології та основ здоров'я визначається під час захисту кваліфікаційної роботи, передбаченого ОП. Результати аналізу тематики магістерських робіт студентів засвідчили можливість діагностувати рівень досягнення програмних результатів

навчання, які стосуються передовсім учителя біології. Натомість, тематиці випускових кваліфікаційних робіт здоров'язбережувального спрямування приділена недостатня увага. За підкритерієм 5.2. часткова відповідність.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі документи, які регламентують організацію і проведення контрольних заходів, висвітлено на сайті університету, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу (<https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>). Чіткість і зрозумілість правил проведення контрольних заходів на акредитованій ОП засвідчують результати анкетування здобувачів вищої освіти (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/ankety/>), а також відповіді студентів під час зустрічі з фокус-групою. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів досягається шляхом відкритості процедури екзамену, а об'єктивність оцінювання звітів з усіх видів практик забезпечено створенням комісії та відкритістю захисту. Об'єктивність перевірки виконання завдань під час дистанційного навчання здійснюється шляхом активного застосування автоматизованих засобів оцінювання знань, варіативністю формування завдань контрольних заходів із використанням алгоритмів випадкового вибору запитань. Практика ректорського контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти спрямована також на моніторинг об'єктивності та неупередженості викладачів. Процедури оскарження результатів контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ ім. І. Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), Порядком організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ ім. І. Огієнка (зі змінами) (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYZ4Hzc8DZNgnAiL_zz/view), Положенням про екзамени і заліки та порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до К-ПНУ ім. І. Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_o4u/view). Інтерв'ювання студентів, аналіз онлайн-анкет показали, що здобувачі вищої освіти ознайомлені з цими процедурами і на ОП вони не застосовувалися. За підкритерієм 5.3 повна відповідність.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗВО й унормовується Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти. (https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSLMUozdmc2TioXy3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg), Кодексом академічної доброчесності К-ПНУ ім. І. Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>) і координується Комісією з академічної доброчесності (<https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvna-baza/komakadem/>). Інтерв'ювання академічної спільноти дало змогу констатувати наявність високого рівня культури академічної доброчесності в університеті. У бесіді зі здобувачами з'ясовано, що вони самостійно здійснюють перевірку своїх робіт, завантажуючи їх до MOODLE на етапі загальної перевірки. Здобувачі вищої освіти розуміють різницю між запозиченням та плагіатом, а також важливість коректних посилань на джерела інформації. Розроблена спеціальна анкета «Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти ОС «бакалавр» / «магістр» у К-ПНУ ім. І. Огієнка» (<https://integrity.kpnu.edu.ua/opytuvannia/>). НПП, представники відділу навчально-методичного центру забезпечення якості освіти підтвердили, що випускові кваліфікаційні та наукові роботи проходять перевірку на ознаки плагіату засобами сервісу Unicheck (відповідь на запит п. 8). ЗВО здійснює популяризацію академічної доброчесності й розробляє план таких заходів (<https://drive.google.com/file/d/1Kdil7p5XGaVhx1zv6ilZ2MNzYlWJqJl6/view>). Популяризація принципів академічної доброчесності відбувається через розміщення інформаційних матеріалів на веб-сайті університету (<https://integrity.kpnu.edu.ua/buklet-z-akademichnoi-dobrochesnosti/>), проведення тижнів академічної доброчесності на кожному факультеті, студентських прес-конференцій, інтерактивів з академічної доброчесності (<https://prezi.com/view/ouGkmNb5vebd2KFiaDE3/>), круглих столів, наукових практичних семінарів, гостьових лекцій, диспутів, воркшопів, флешмобів, онлайн-семінарів (<https://integrity.kpnu.edu.ua/2022/10/21/onlajn-seminar-akademichna-dobrochesnist-vyklyky-i-mozhlyvosti/>), фотоконкурсів (<https://integrity.kpnu.edu.ua/2022/10/21/fotokonkurs-akademichna-dobrochesnist-shcho-v-studentiv-na-dumtsi/>) тощо. Основи академічної доброчесності розглядаються у межах вивчення освітніх компонентів: «Методика наукових досліджень», «Психологія освіти». Питання щодо принципів академічної доброчесності систематично обговорюються із здобувачами освіти на кураторських годинах, на засіданні кафедр, учених радах факультету. Ведеться моніторинг дотримання принципів академічної доброчесності через анкетування, усне опитування студентів. ЗВО застосовує низку заходів щодо порушення принципів академічної доброчесності, які визначені Кодексом академічної доброчесності. За підкритерієм 5.4. повна відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: В університеті сформована культура академічної доброчесності, яка охоплює всі складники освітнього процесу і передбачає наявність гнучкої системи перевірки академічних творів на виявлення запозичень, широку популяризацію принципів академічної доброчесності (круглі столи, онлайн-семінари, інтерактиви, воркшопи, флешмоби, фотоконкурси та ін.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: Атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи лише біологічного спрямування не дає можливості повною мірою перевірити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, що забезпечують професійну кваліфікацію вчителя основ здоров'я. Рекомендації щодо удосконалення: Розширити тематику кваліфікаційних робіт у 2023-2024 н.р. темами здоров'язбережувального напрямку.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність загалом відповідні Критерію 5. За підкритеріями 5.1, 5.3, 5.4, встановлена повна відповідність. За підкритерієм 5.2 – часткова відповідність, що й стало вирішальним під час оцінювання. Форми і правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими (п. 5.1, п. 5.3), дієва політика академічної доброчесності, яка спрямована на популяризацію та попередження порушення принципів доброчесності (п. 5.4), в цілому свідчать про відповідність ОП за критерієм 5 рівню В. Виявлений недолік щодо вузької спрямованості тематики кваліфікаційних робіт (п. 5.2) суттєво не впливає на якість реалізації ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідність академічної і професійної кваліфікації НПП, задіяних у реалізації ОП, освітнім компонентам, які вони забезпечують, унормовується Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у К-ПНУ ім. І. Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1xjrjCBOCE-p1KMBoyZgqi17DpF8ykv_Mk/view). Для реалізації ОП відбір викладачів відбувається у відповідності до їх академічної та професійної кваліфікації та включає конкурсний складник. Відповідальність за рішення щодо викладання певних дисциплін певним викладачем, покладається на завідувачів кафедр, які забезпечують освітній процес за ОП та гаранта ОП. Реалізація ОП здійснюється викладачами, які мають належну академічну й професійну кваліфікації, що підтверджено документами про базову освіту, про наукові ступені та вчені звання, сертифікатами та довідками про підвищення кваліфікації та стажування, науковими доробками, досвідом роботи за певною спеціальністю (таблиця 2 відомостей СО; відповідь на запит п. 11; <https://biolog.kpnu.edu.ua/sertyfikaty-ta-dovidky-pro-stazhuvannia/>). Розподіл викладачів, які долучені до організації та здійснення освітнього процесу на цій ОП, за критерієм вік має такі показники: НПП до 45 років включно – 28,6 %, від 46 до 60 років – 42,8 %, від 61 року і більше – 28,6 %. Усі викладачі з науковим ступенем і вченим званням: 28,6 % докторів наук, професорів, 71,4 % – кандидатів наук, доцентів. Високий професіоналізм викладачів забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання, визначених ОП. ЕГ переконалася у відповідності компетентностей викладачів ОП освітнім компонентам, які вони викладають. За підкритерієм 6.1. повна відповідність.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Професіоналізм викладачів враховується під час конкурсного добору відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у К-ПНУ ім. І. Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1xrxjCBOCE-p1KMBoyZgqi17DpF8ykv_Mk/view). У процесі конкурсного добору враховується якість науково-дослідної та навчально-методичної діяльності викладачів, результати стажувань і підвищення кваліфікації, відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації освітнім компонентам, які забезпечує науково-педагогічний працівник. Процедури конкурсного добору реалізуються на засадах прозорості, змагальності, рівності, об'єктивності, неупередженості та уможливають сформувати висококваліфікований академічний персонал. За наказом ректора університету створюється конкурсна комісія, яка колегіально приймає рішення та надає всім учасникам конкурсу рівні можливості на заміщення посад. Оголошення про проведення конкурсного відбору, терміни та умови його здійснення розміщуються у спеціальному розділі на офіційному веб-сайті університету (<https://kadru.kpnu.edu.ua/>). За підкритерієм 6.2. повна відповідність.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу на цій ОП здійснюється відповідно до укладених договорів (<https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody-pro-spiivpratsiu/>) і здійснюється: – під час перегляду та оновлення ОП, що підтверджено протоколами засідання кафедри біології та методики її викладання, робочої та проектної груп з розробки та удосконалення ОП (відповідь на запит п. 4, п. 6) та інтерв'юванням цієї групи стейкхолдерів у процесі зустрічей з фокус-групою; – у процесі проходження виробничих педагогічних практик. Так, до консультування студентів під час педагогічної практики долучено вчителів-практиків ЗЗСО, педагогічних працівників Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання, закладів фахової передвищої освіти, які є наставниками, надають консультаційно-методичну допомогу в проведенні уроків, виховних заходів (працюють на громадських засадах); – у процесі проведення атестації здобувачів вищої освіти, а саме: до складу екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційних робіт студентів ОП включено Т.Супрович, доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувача кафедри гігієни тварин та ветеринарного забезпечення кінологічної служби Національної поліції України, факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві Подільського аграрно-технічного університету (наказ № 47-АГП від 27.05.2022 р., відповідь на запит п. 5); – у процесі організації та проведення екологічних акцій, толок, екскурсій до НПП «Подільські Товтри», Ботанічного саду ПДУ, Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання, проведення аудиторних занять на їх базі тощо (<https://biolog.kpnu.edu.ua/robota-zi-steikkholderamy/>). За підкритерієм 6.3. повна відповідність.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО під час реалізації ОП, що акредитується, використовує науковий та виробничий потенціал професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців у процесі проведення аудиторних занять. На безоплатній основі долучаються фахівці галузі до проведення гостьових лекцій: Н.Ніколаєва, науковий працівник Біомедичного центру Словацької академії наук; І.Демб'яч (Варшавський університет, Польща); М.Хитри (Університет Масарика, Брно, Чехія) та ін. (<https://biolog.kpnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist-ta-akademichna-mobilnist>). У межах ОП активно використовується досвід професіоналів-практиків природно-заповідного потенціалу регіону. Так, до проведення аудиторних занять, екскурсій із прикладної ботаніки, актуальних питань сучасної зоології на громадських засадах залучаються наукові співробітники НПП «Подільські Товтри», Ботанічного саду ПДУ (<https://biolog.kpnu.edu.ua/robota-zi-steikkholderamy/>). Здобувачі вищої освіти схвально оцінюють такі практики. За підкритерієм 6.4. повна відповідність.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів унормовано Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у К-ПНУ ім. І. Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/open?id=1Z4KE8w86bpEofoMrrdxohPLFrFL_G8H), Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у К-ПНУ ім. І. Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1xrxjCBOCE-p1KMBoyZgqi17DpF8ykv_Mk/view) та ін. К-ПНУ ім. І. Огієнка сприяє проходженню викладачами підвищення кваліфікації, стажування в інших освітніх установах України та закордоном. Зокрема, в Університеті природничих наук у Любліні (Польща) (В. Колодій, Л. Любінська), у Венеціанському університеті Ка'Фоскарі (Італія) (Н. Рубановська), в Хмельницькому національному університеті (І. Григорчук, Н. Казанішена, П. Плахтій), в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (Л. Любінська, О. Оптасюк), у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (В. Мендерецький), у Міжнародній академії екології та медицини, Громадській організації «Науково-технічна спілка хімотологів» (М. Матвеев). НПП підвищують свою професійну майстерність у межах освітніх компонентів, які викладають (таблиця 2 відомостей СО). Вагомим результатом такої роботи є оновлення змісту навчальних дисциплін (критерій 4, підкритерій 4.4). ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів також через їхнє залучення до проекту «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ ім. І. Огієнка» (<https://nmz.kpnu.edu.ua/proiekt>

shkola-profesijnoho-rozvytku-vykladachiv-k-pnu/). Цей проєкт спрямований на активізацію діяльності К-ПНУ щодо здійснення професійного розвитку викладачів через власні програми. У межах проєкту проводяться зустрічі, майстер-класи, семінари, вебінари, опитування тощо за участі провідних науковців, науково-педагогічних працівників, представників освітніх і наукових установ України та закордону. Викладачі підвищують свій професіоналізм на Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях, є авторами посібників, підручників, наукових статей. За підкритерієм 6.5. повна відповідність.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Видами стимулювання викладацької майстерності в університеті є: матеріальні заохочення (відповідно до Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників (<https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldvIRSUFmF8aOxO8Gr/view>), Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі (<https://drive.google.com/file/d/16taGfRq8MoHIfmkeqKBNzFIDoZHJRZ/view>)), моральні стимулювання (нагороди, грамоти, подяки, відзначення НПП у звітах ректора, деканів, рейтингу викладачів (<https://kpn.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/reitynh-diialnosti-npp-kafedr-i-fakultetiv-za-2020-2021-n.r..pdf>)). Так, під час бесіди з головним бухгалтером ЗВО з'ясовано, що у 2022 році були премійовані: проф. Л. Любінська відповідно до Листа МОН України від 19.01.2022 р. за бездоганну працю та особистий внесок у розроблення стандартів вищої освіти; проф. О. Любінський і ст. викл. В. Колодій за особливі досягнення у науковій і навчально-методичній роботі. Інтерв'ювання викладачів, гаранта ОП, представників адміністрації ЗВО засвідчило, що підставою для такого стимулювання є: захист дисертаційних досліджень, першість у рейтингу викладачів університету, видання підручників, посібників, статей, які індексуються базами даних Scopus та Web of Science, організація наукових заходів, зразкове виконання трудових обов'язків, висока професійна майстерність, багаторічна добросовісна праця, особистий вклад і значні успіхи в організації освітнього процесу тощо. За підкритерієм 6.6. повна відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. Потужний професорсько-викладацький склад (Л.Любінська, М.Матвеев, П.Плахтій, Н.Казанішена та ін.) з багаторічними традиціями викладання, який залучено до реалізації ОП. Позитивні практики: створення та реалізація на постійній основі проєкту «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ ім. І. Огієнка», який сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має повний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, що й стало вирішальним під час оцінювання. Процедури конкурсного добору є прозорими і зрозумілими, оприлюднені на сайті ЗВО (п. 6.2), що дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП (п. 6.1). Залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців (п. 6.3, п. 6.4) спрямовано на ефективну реалізацію ОП. Дієва система стажування в інших закладах освіти, наукових установах України та Європи (п. 5.5), механізми морального і матеріального заохочення працівників (п. 5.6), сприяє професійному розвитку викладачів ОП. Унікальною практикою є створення щорічного проєкту «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ ім. І. Огієнка», метою реалізації якого є удосконалення системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості). Проєкт реалізується з урахуванням результатів акредитацій ОП К-ПНУ ім. І. Огієнка Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти України. Зазначене вище дає підстави оцінити Критерій 6 на рівень А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітньо-матеріальні ресурси закладу вищої освіти повністю відповідають цілям ОП, представляючи собою широку інфраструктуру закладу, яку гарант ОП та викладачі продемонстрували під час онлайн-зустрічі з огляду матеріально-технічної бази. Матеріальні ресурси задовольняють потреби здобувачів не лише в навчанні, а і в інших сферах, таких як дозвілля, відпочинок, спорт, на що під час бесіди звертали увагу здобувачі. Ресурси закладу вищої освіти дозволяють забезпечити основну мету та особливість освітньо-професійної програми та кінцевий результат висококваліфікованих педагогів. Для реалізації цієї цілі заклад оновлює кабінети, лабораторій, поповнює бібліотечні фонди університету про що, ЕГ повідомляло, як керівництво ЗВО, бухгалтер, НПП та здобувачі під час інтерв'ювання. Інформація про фінансову діяльність закладу вищої освіти оприлюднена на сайті університету (<https://kpnpu.edu.ua/>). Отже, за підкритерієм 7.1 повна відповідність.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі другого освітнього рівня мають вільний доступ до лабораторії, методичних кабінетів, бібліотечних фондів для проведення своїх досліджень та опрацювання сучасної літератури під час підготовки до занять та під час написання кваліфікаційної роботи. Наявні оновлені лабораторії з новітніми приладами та муляжами про що повідомляли здобувачі вищої освіти під час інтерв'ювання. Бібліотека університету забезпечує безоплатний доступ до своїх ресурсів у складі, якої є два абонементи та дев'ять читальних залів університету. Також є потужний фонд літератури на природничо-економічному факультеті (https://library.kpnpu.edu.ua/?page_id=210). Заклад вищої освіти має доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science про що зазначалося під час інтерв'ювань науково-педагогічні працівники та директор бібліотеки Л. Климчук. На вебсайті кафедри та в середовищі MOODLE, яке продемонстрували Н. Казанішена, Л. Любінська та І. Григорчук, розміщені навчальні програми, силабуси навчальних дисциплін (<https://biolog.kpnpu.edu.ua/navch-dystryyp-magistr/>), програми практик (<https://biolog.kpnpu.edu.ua/prohramy-praktyku/>). У ЗВО створено відділ фандрайзингу, який сприяє навчанню здобувачів через дослідницьку роботу. Отже, можна стверджувати, що за підкритерієм 7.2 повна відповідність.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ЗВО наявні документи з охорони праці, які регламентують безпечність освітнього середовища, а саме це «Положенням про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників і здобувачів вищої освіти К-ПНУ» (https://drive.google.com/file/d/1p_yVSGwnAtSSatxvLB-jNqgdI3dMVSSX/view), «Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу К-ПНУ», яке відповідає вимогам часу (<https://drive.google.com/file/d/1TNFbaOPJuv01DVLQeD1bBl3W2hf8Es/view>). В університеті є відповідний документ, який регламентує поведінку у разі назвичайної ситуації «Інструкція щодо дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та терористичних актів» (<https://kpnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/do-uvahy-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-ta-spivrobotnykiv-universytetu.pdf>). Також в університеті є дієва стратегія розвитку К-ПНУ на 2020-2030 роки де зазначені основні питання безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (<https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>). Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано протипожежну сигналізацію, камери відеоспостереження, наявність вогнегасників у навчальних аудиторіях, інструкцій з техніки безпеки та куточків з охорони праці. Також ЕГ мала змогу побачити обладнані укриття для перебування студентів та працівників ЗВО під час повітряної тривоги, які обладнані відповідно до вимог, що підтверджено актами дозволу для їх використання. При інтерв'юванні здобувачі та викладачі зазначали, що серед здобувачів проводять регулярно інструктажі з техніки безпеки. Отже, за підкритерієм 7.3 повна відповідність.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В університеті розвинуті такі форми взаємодії, як співпраця викладача та здобувачів в процесі освітньої і виховної діяльності; безпосереднє спілкування кураторів зі здобувачами, гарант ОП - здобувач, викладачів і здобувачів не лише в аудиторії, а й поза навчальним процесом. Наявна дієва система управління навчанням на платформі Moodle, що створює сприятливі умови для спілкування та передачі інформації; використання можливостей безкоштовного Інтернету, який наявний в аудиторіях та корпусах університету, що дозволяє здобувачам готуватися до занять в стінах навчального закладу (пошук та підбір інформації та обміну повідомленнями через електронну пошту). Також проводяться неформальні зустрічі «Кава з ректором» періодичністю один раз у місяць про що експертній групі

повідомляли як здобувачі та і сам ректор під час інтерв'ювання (<https://meridian.kpnu.edu.ua/2022/09/08/kava-zrektorom-top-pytan-ia-ki-tsikavliat-studentiv-k-pnu/>) де студенти можуть задати питання, які їх турбують. Студентське самоврядування, зокрема студентський сенат та профком студентів, аспірантів та докторантів К-ПНУ (<https://profkom.kpnu.edu.ua/>) займаються підтримкою та захистом інтересів здобувачів про що, під час спілкування нам зазначили здобувачі. Вони задоволені підтримкою, яку їм надають у ЗВО про що вони зазначали під час інтерв'ювання. Дбає про психічне здоров'я здобувачів та викладачів у ЗВО соціально-психологічна служба, яку представляють кандидати психологічних наук, які надають безкоштовні послуги здобувачам вищої освіти та працівникам про що неодноразово зазначали здобувачі та викладачі університету під час інтерв'ювання (<https://sps.kpnu.edu.ua/>). За підкритерієм 7.4 повна відповідність.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створено умови для забезпечення потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами. Університетом постійно проводиться робота щодо створення інклюзивного освітнього середовища: приведення будівель, та споруд до вимог державних будівельних норм, стандартів та правил. Впроваджене «Положення про організацію інклюзивного навчання в К-ПНУ» (<https://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/polozhennia-proorhanizatsiiu-inkliuzivnoho-navchannia-v-kamianets-podilskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-ivana-ohienka.pdf>), та «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа мало мобільних груп населення в К-ПНУ» (<https://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/poriadok-suprovodu-nadannia-dopomohy-osib-z-invalidnistiu.pdf>). Під час інтерв'ювання викладачі зазначали, що особи з особливими освітніми потребами можуть здобувати освіту за індивідуальним графіком навчання. Навчальні корпуси обладнані пандусами, дзвінка з підписом шрифтом Брайля для виклику супроводжуючої особи для здобувача з особливими освітніми потребами, що підтвердили здобувачі під час спілкування та ЕГ відзначила під час огляду матеріально-технічної бази. Однак студентів з особливими потребами на ОП не було, про що вказали викладачі та гарант ОП. За підкритерієм 7.5 повна відповідність.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі ОП знають, що в університеті є процедурою врегулювання конфліктних ситуацій. Однак під час інтерв'ювання вони дещо не орієнтувалися в послідовності вирішення цієї ситуації. Згадана процедура є зазначена на сайті університету (<https://integrity.kpnu.edu.ua/korysni-poklykannia/>). В університеті політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентує «Статут К-ПНУ» (https://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/statut-10_06_2019.pdf). Також затверджено Антикорупційну програму на 2021-2023 роки (https://drive.google.com/file/d/1w2KzW6tUHDT7HezvifmlUzEW9F6_VnGG/view) та розроблено план заходів із запобігання й протидії корупції та отримання неправомірної вигоди в 2022 році (https://drive.google.com/file/d/13E_fnGtTjs2mO3WZjn5ZJaImwWZ37DXp/view), що сприяє запобіганню корупції в університеті. Є телефон та скринька довіри за допомогою, якої студент може висловити свої подання не розкриваючи своє прізвище та ім'я (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeXfo4UGxyqtFvUHoINr-WdVPaqoQQZicDI6-MaXjfwjxpFA/viewform>). Під час реалізації даної ОП не виникало конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією). , здобувачі ознайомлені із процедурою повідомлення про факти дискримінації, утисків, булінгу, сексуальних домагань та інші прояви неетичної поведінки. Випадків виникнення конфліктних ситуацій в межах ОП не було виявлено за період її існування. За підкритерієм 7.6 часткова відповідність.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною ЗВО є функціонування відділу фандрайзингу, робота якого спрямована на розвиток науково-дослідницького середовища університету, і потужна матеріально-технічна база, яка забезпечена сучасним мікроскопами, приладами, реактивами, муляжами та методичною літературою. Позитивною практикою є комунікація між здобувачами та адміністрацією закладу вищої освіти через неформальні зустрічі «Кава з ректором».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною за критерієм 7, на думку ЕГ, є недостатня обізнаність студентів у процедурі вирішення конфліктних ситуацій. Експертна група рекомендує провести у 2022/2023 н.р. серед здобувачів ОП консультації, на

яких детально пояснити питання, що стосуються вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЗВО загалом відповідають Критерію 7. За підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 встановлена повна відповідність. За підкритерієм 7.6 – часткова відповідність. Матеріально-технічні ресурси ЗВО є достатніми для реалізації ОП (п. 7.1); створено відділ фандрайзингу, який сприяє залученню студентів до здобуття освіти через дослідження (п. 7.2). Освітнє середовище є безпечним та доступним для студентів (п. 7.3). Наявна цікава практика комунікації зі здобувачами “Кава з ректором”(п. 7.4). В університеті створені умови для осіб з особливими освітніми потребами (7.5). Вирішальним для визначення відповідності за критерієм 7 для ЕГ став підкритерій (п. 7.6) за, яким виявлено недолік, а саме низька обізнаність здобувачів з процедурою вирішення конфліктних ситуацій, який не впливає на якість реалізації ОП. Аналізуючи вищезазначене, на думку експертної групи, рівень відповідності за критерієм 7 - В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО дотримуються процедур щодо забезпечення якості освіти. проводить регулярний перегляд ОП один раз в рік, що підтвердили різні фокус групи при проведенні інтерв'ювань, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://kpnpu.edu.ua/publicna-informatsiia/>) та «Положенням про освітні програми в К-ПНУ» (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>). Також в університеті діє «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSiMUozdmc2TioXy3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=o-WAE6ceQQzhHelYoJoPZ3Kg) . Навчально-методичний центр забезпечення якості освіти К-ПНУ, через відділ моніторингу якості освіти проводить серед здобувачів анкетування, які розміщені на сайті університету (<https://nmz.kpnpu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/ankety/>). Відділ після анкетування проводить обробку результатів (<https://nmz.kpnpu.edu.ua/pryrodnycho-ekonomichnyj/>) та формує рекомендації щодо поліпшення ОП. За підкритерієм 8.1 повна відповідність.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду освітньої програми (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>). Варто зазначити, що до проєктної групи ОП входять не лише викладачі, а й здобувачка вищої освіти за цієї ОП Уляна Лісова. Під час інтерв'ювання з фокус-групою здобувачів вищої освіти було встановлено, що вони долучаються до перегляду ОП, а здобувачка У. Лісова зазначила, що є членом проєктної групи і розповіла про свою пропозицію щодо вдосконалення ОП та запропонувала замінити ОК “Методика навчання біології в закладах освіти” на “Методику навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти”, що і було враховано. До обговорення ОП долучалися інші здобувачі зокрема В.Худик, яка запропонувала введення ОК «Екологічна освіта і виховання» (пропозиція врахована). Про це свідчать протоколи засідання випускової кафедри біології та методики її викладання (№ 17 від 4 листопада 2021 р., № 19а від 17 листопада 2021р.), проєктної групи ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» (№1 від 14 грудня 2021 р.), Ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти природничо-економічного факультету (№ 1 від 21 січня 2022 р.), надані у відповідь на запит (п. 3) підтверджують обговорення ОП зі стейкхолдерами та врахування їхніх пропозицій, які узагальнено в таблиці (22-steikkhol-ser.osv.bioloiiia-mahistry.pdf (kpnpu.edu.ua)). Отже, за підкритерієм 8.2 повна відповідність.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці під час інтерв'ювання зазначили, що вони залучені до перегляду ОП, директор Анадольського НВК Хотинської міської ради О. Ткач запропонував доповнити перелік освітніх компонентів дисциплінами зоологічного спрямування, тому було введено ОК «Актуальні питання сучасної зоології» до ОП, директор Красилівської ЗОШ №3 О. Шаховал вніс пропозицію приділяти більше уваги організації дослідницької роботи студентів, у зв'язку з чим в ОК «Сучасні проблеми в біології і медицині» було замінено практичні заняття на лабораторні, а М. Чекман запропонувала додати теми, які будуть розкривати знання щодо знайомство майбутніх вчителів біології з особливостями роботи закладів позашкільної освіти, тому відповідну тему було введено до змісту ОК «Методика навчання біології та основ здоров'я в закладах освіти». Відгуки роботодавців та пропозиції розміщуються на сайті університету (<https://biolog.kpnu.edu.ua/opp-bioloiiia-mahisterskyi-riven/>), (<https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/22-steikkhol-ser.osv.bioloiiia-mahistry.pdf>). За підкритерієм 8.3 повна відповідність.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час спілкування з гарантом та керівником відділу профорієнтаційної роботи, до університетської підготовки та сприяння працевлаштування випускників університету В. Адамовським ЕГ встановила, що збір та аналіз інформації щодо кар'єрного шляху випускників здійснюється відділом профорієнтаційної роботи, до університетської підготовки та сприяння працевлаштування випускників університету (<https://proforient.kpnu.edu.ua/>) та кафедрою біології та методики її викладання (<https://biolog.kpnu.edu.ua/nashi-vypusknky/>). Однак така практика відсутня за ОП, тому що перший набір відбувся у 2021 році. Відповідність за підкритерієм 8.4 повна.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішня система якості освіти К-ПНУ працює дуже потужно. У ЗВО впроваджена та працює власна внутрішня система акредитації ОП (<https://nmz.kpnu.edu.ua/dokumenty-vnutrishnoi-akredytatsii-op/>), згідно якої проводиться перевірка освітніх програм відповідно перед акредитацією в НАЗЯВО. Внутрішня акредитація освітньої (освітньо-професійної) програми 33996 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка другого (магістерського) рівня вищої освіти проведена навчально-методичним центром забезпечення якості освіти та структурними підрозділами університету з «27» «вересня» 2022 р. по «03» «жовтня» 2022 р. У ЗВО є «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ» (<https://drive.google.com/open?id=1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o>). Моніторинг якості освіти можуть ініціювати всі учасники освітнього процесу, також заклад вищої освіти проводить різноманітні анонімні анкетування (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/rezultaty-anketuvannia/>), метою яких є отримання думок здобувачів щодо якості освіти та виявлення потенційних ризиків та проявів корупції, отримання інформації щодо задоволення освітнім процесом здобувачів. Результати моніторингів свідчать, що здобувачі ОП загалом позитивно оцінюють якість освітнього процесу та істотних недоліків не виявлено. Також як зазначили під час зустрічі науково-педагогічні працівники ними проводиться моніторинг якості освіти, власними силами на початку та по завершенню вивчення курсу. В К-ПНУ створена та діє ефективна система перевірки наукових та кваліфікаційних робіт, щодо дотримання принципів академічної доброчесності, відповідно до процедури кожен здобувач надає електронний варіант роботи відповідальному викладачу на кафедрі, які використовують ліцензійну програму «Unichек», як технічний засіб перевірки далі на засіданні кафедри розглядають роботу та звіт програми та приймається остаточне рішення, що зазначали під час інтерв'ювань різні фокус-групи. Відповідність за підкритерієм 8.5 повна.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» проходить первинну акредитацію. Під час спілкування з різними фокус групами ЕГ скарг щодо освітньої діяльності за ОП не відзначали. Під час інтерв'ювання з адміністративним персоналом було зазначено що пропозиції, які були надані під час попередніх акредитацій у ЗВО враховувалися, а саме у MOODLE розміщено каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів; утворено дорадчі органи університету такі як: Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету (<https://kpnu.edu.ua/rada-z-naukovo-metodychnoi-roboty-i-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-taiakosti-vyushchoi-osvity/>), Наукова рада університету (<https://kpnu.edu.ua/upravlinnia/naukova-rada/>) та Рада роботодавців університету. (<https://kpnu.edu.ua/upravlinnia/rada-robotodavtsiv/>) також відбулося облаштування кабінету методики навчання біології, тощо. Отже, відповідність за підкритерієм 8.6 повна.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У Кам'янець-Подільському національному університеті впроваджена культура якості, яка спрямована на покращення та розвиток освітніх програм, спирається на аналіз ринку праці, співпрацю на постійній основі з роботодавцями, що неодноразово підтверджено під час спілкування з різними фокус групами. Пропагування академічної доброчесності у К-ПНУ проводиться в на постійній основі шляхом розміщення інформаційних матеріалів на веб-сайті університету (<https://integrity.kpnu.edu.ua/buklet-z-akademichnoi-dobrochesnosti/>), проведення тижнів академічної доброчесності на кожному факультеті, студентських прес-конференцій, інтерактивів з академічної доброчесності (<https://prezi.com/view/ouGkmNb5vebd2KFiaDE3/>), круглих столів, наукових практичних семінарів, гостьових лекцій, диспутів, воркшопів, флешмобів, онлайн-семінарів (<https://integrity.kpnu.edu.ua/2022/10/21/onlajn-seminar-akademichna-dobrochesnist-vyklyky-i-mozhlyvosti/>), фотоконкурсів (<https://integrity.kpnu.edu.ua/2022/10/21/fotokonkurs-akademichna-dobrochesnist-shcho-v-studentiv-na-dumtsi/>), що підтвердили під час інтерв'ювання різні фокус групами. Проводиться анкетування учасників освітнього процесу щодо задоволення якості освіти (<https://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/>). Відповідність за підкритерієм 8.7 повна.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною у закладі вищої освіти є тісна співпраця з роботодавцями, яка реалізується через проведення семінарів, тренінгів і виїзних занять на підприємствах та наукових установах. У ЗВО впроваджена така унікальна практика, як внутрішня акредитація освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми відповідає Критерію 8. За підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 встановлена повна відповідність. Система внутрішньої якості освіти дієва, наявна унікальна практика внутрішньої акредитації освітніх програм, що свідчить про відповідність ОП за критерієм 8 рівню А.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У К-ПНУ діють чіткі та зрозумілі процедури та правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, що зазначено в статуті закладу освіти «Статут Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (https://kpnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/statut_10_06_2019.pdf), який висвітлений на сайті університету в повному обсязі та є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу, а також на сайті університету є нормативно-правові акти (<https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>). З правилами та обов'язками учасники освітнього процесу в межах ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» є ознайомлені, що підтверджено під час онлайн-візиту при спілкуванні з різними фокус групами. Відповідність за підкритерієм 9.1 повна.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або внесення змін до неї оприлюднює відповідний проект її на своєму офіційному веб-сайті, з метою одержання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів освітнього процесу. Під час інтерв'ювань з різними фокус-групами ЕГ було встановлено, що на офіційному сайті університету розміщено відповідно до вимог всю інформацію стосовно ОП (<https://biolog.kpnu.edu.ua/navch-dystsyp-magistr/>). Проект ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» можна переглянути за посиланням (<https://biolog.kpnu.edu.ua/obhovorennia-op/>), яке є активним. За підкритерієм 9.2 повна відповідність.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО оприлюднено в повному обсязі інформацію, яка стосується освітньої програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» (<https://biolog.kpnu.edu.ua/obhovorennia-op/>). Також можна переглянути на веб-сайті університету навчальні плани, силабуси, робочі програми, каталог вибіркових дисциплін, тощо (<https://biolog.kpnu.edu.ua/navch-dystsyp-magistr/>). Отже, відповідність за підкритерієм 9.3 повна.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною є публічність та прозорість у К-ПНУ, яка забезпечується шляхом дотриманням принципів відкритості. Інформація є у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЗВО, де розміщено нормативні документи, що регламентують діяльність університету, освітні програми, а також інша інформація, яка стосується освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність відповідають Критерію 9. За підкритеріями встановлена повна відповідність. У ЗВО діють чіткі та зрозумілі процедури та правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (п. 9.1); університет оприлюднює проект та саму ОП на офіційному вебсайті для одержання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів (п. 9.2); в повному обсязі оприлюднено інформацію, яка стосується ОП (навчальні плани, силабуси, робочі програми, каталог вибіркових дисциплін) (п. 9.3). Однак, на думку ЕГ, відсутня унікальна практика, що відзначаємо під час аналізу всіх підкритеріїв критерію 9. Тому експертна група встановила рівень відповідності В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Грицай Наталія Богданівна

Члени експертної групи

Хроленко Марина Володимирівна

Рудік Олександр Васильович